

[Himmelstrup.]

eller det valutariske Hensyn. I det Øjeblik man som vi ikke vil anerkende, at Importreguleringen fortsat bør foregaa med disse blandede, i Virkeligheden ganske modstridende Formaal for Øje, i det Øjeblik man, som vi foreslaar, skyder det handelspolitiske Formaal i Forgrunden og ikke anerkender de to andre Formaal, ligger det jo allerede i Sagens Natur, at der maa finde en Begrænsning Sted af hele Importreguleringen. Hvor vidtgaende den skal være, beror paa, hvilke Krav det handelspolitiske Hensyn i den kommende Tid vil stille.

Se, jeg tror jo, at dette Synspunkt, at man skal skyde de handelspolitiske Formaal i Forgrunden og lade dem blive ene afgørende, naar Spørgsmaalet er om Importreguleringens Omfang, er rigtigt og kan begrundes under Hensyn til den Situation, der forelaa i Januar 1932, da vi kom ind paa en Vareimportregulering. I den konservative Særbetænkning er der redegjort for, hvorledes man fra konservativ Side stillede sig den 20. og 22. Januar 1932, dengang hele dette Spørgsmaal blev aktuelt gennem de tyske Toldforanstaltninger. Fra konservativ Side foreslog man principalt, at Danmark straks skulde opsigte sin Handelstraktat med Tyskland og gennemføre et Differentialtoldsystem gennem en Specialisering af Toldloven, som havde til Formaal at overføre Køb fra et Land til et andet. Af Hensyn til det bærende Princip i hele vort Traktat-system, nemlig Mestbegunstigelsesprincippet, var man fra Regeringens Side meget imod dette. Vi var ogsaa fra vor Side imod det, fordi vi ikke ansaa det for opportunt at komme bort fra dette Princip. Men dette viser jo, at i sit Udgangspunkt er hele dette Spørgsmaal et handelspolitisk Spørgsmaal, ikke et valutarisk Spørgsmaal og ikke et beskæftigelsesmæssigt Spørgsmaal. At opsigte en Handelstraktat med det Formaal for Øje at overføre Køb fra et Land til et andet gennem en Udspecialisering af Toldloven er jo dog i saa høj Grad en handelspolitisk Foranstaltning, at det ikke kan betegnes som noget som helst andet. Det turde man imidlertid ikke indlade sig paa, og man dækkede sig derfor bag den valutariske Glose i den første Valutalov af 30. Januar 1932, idet man fremhævede, at naar Toldforanstaltninger i dette eller hint Land spærrede vore Varer ude, blev vor Købeevne mindre, og derfor skulde denne vor Købeevne, som tilvejebringes gennem Eksporten, stilles i Forhold til vor Eksport og

ikke overstige denne. Man dækkede sig, siger jeg, bag den valutariske Glose for i Realiteten udelukkende at operere med det handelspolitiske Formaal, hvilket jo ogsaa ganske stemmer med det, som var Udgangspunktet for hele Foranstaltningen. Der var vist ingen, der sagde det tydeligere end den konservative Ordfører i Landstinget, nu afdøde Landstingsmand Schovelin, som begyndte sin Ordførelse med at antyde, hvor mærkeligt det var, at man vilde lægge en saadan Magt i Nationalbankens og den højtærede Handelsministers Hænder, og saa føjede han til — det findes i Landstingstidende Sp. 889 —:

„Men samtidig med, at vi ved dette, ved vi jo ogsaa, at det Problem, der foreligger, egentlig slet ikke er et Valutaproblem, men i sin Kærne et handelspolitisk Problem.“

Det var den Opfattelse, som nu afdøde Landstingsmand Schovelin fortsat hævdede under den senere Behandling af Loven i Marts 1932, hvor han stærkt fremhævede, at Loven oprindelig, altsaa 2 Maanedere før, i hvert Tilfælde fra konservativ Side blev gennemført under to Forudsætninger, hvoraf den ene var den, at man i Kraft af denne Valutaordning kunde gennemføre en handelspolitisk Regulering af Indførselen, og den anden var den, at visse Kreditlempelser skulde gennemføres. Et andet Medlem af Landstinget, nemlig Venstres Ordfører Landstingsmand Hauch, var inde paa ganske det samme, idet han ved samme Lejlighed — det findes i Landstingstidenden Sp. 1677 — siger:

„Vi vil medvirke til Gennemførelse af en Ordning, som bevarer Muligheden for Varetagelse af de handelspolitiske Interesser.“

Dette handelspolitiske Synspunkt var det oprindelige, og det blev fra vor Side hævdet Gang paa Gang, og det blev navnlig hævdet meget stærkt under de Forhandlinger, som fandt Sted saavel i dette høje Ting som i det andet høje Ting i Oktober 1932.

Forholdet er altsaa det, at den højtærede Handelsminister ikke har villet gøre os nogen som helst Indrømmelse med Hensyn til § 3, som vi anser for at være det allervigtigste Punkt. § 3 i Overenskomsten er ganske den samme som den nugældende Lovs § 3, og det indrømmede det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen jo ogsaa. Det er det samme sagt med lidt andre Ord. Nu bruger man altsaa Ordet „Betalingsevne“ i Stedet for Ordet „valutarisk“, og det er muligt, at det lidt